

કેમ સાહેબ !

તોરાની ઈસ્કી

લાવણી સંગ્રહ.

ખરીદશો ?

૪૧૬૨

હાથ !

શી કીમત રાખી છે ?

બ્યાજખી કીમત ર આના છે.

પ્રગટ કરનાર તથા વેચનાર

મેહેતા. કાશીરામ જેભાઈ (સલુણવાળા).

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર ભરૂચ.

અમદાવાદ આર્યોદય પ્રેસ.

સંવત ૧૯૪૫. — સને ૧૮૮૬.

આ ચોપડી કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી

સઘળા હકો પ્રગટ કરનારે પોતાને

સ્વાધીન રાખ્યા છે.

તોરાની ઈશ્કી લાવણીઓ.

રંમત છોટી ખ્યાલ ૧ લો.

જુહી ગાયામાં કચુ નહી પાવેગા,
 સજ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૧૬૬
 તુંગ દીલમે કરો વીચાર ક્યાહે કાયામે,
 હરી હીરો છોડકે લીખે પડે ગાયામે;
 ક્યા લેકે આયા સંસારકી તું છાયામે,
 ક્યા લે જાવેગા જંગકે અપડાયામે;
 મરજાવે તો ક્યા પેસાકું ખાવેગા,
 સજ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૧
 રાજ માલ ખજાના કચુ કામ ના આવે,
 વળી કુટંગ કળીલા મીથ્યા ખ્યાર જતાવે;
 આપની મતલબ કે લીએ તો સજ જોલાવે,
 ઈસ હરકે જીન આજર કોઇ નહી છોડાવે;
 દમ આફતસે તુજે કોઇ ના મુકાવેગા,
 સજ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૨
 મીટીકી કાયા જની તપાસો તનમે,
 એ મીટીમાં મીત્ર જાવે સગજલો મનમે;
 મીટીકા જના હે સજ જોર મીટી ધનમે,
 મત કરીએ ભરસા દમકા જાવે એક દનમે;
 રખતે કીસે ભવસાગર તર જાવેગા,
 સજ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૩
 જો બજન કરે જો ઉતર જાવે ભવસાગર,
 જુ બજન આ દેશી છંદ સુનાસો સાહર;
 જાનેમે ગુરૂ મેરે લક્ષ્મણદાસ ખુશ માહર,

સખ છંદ બના હુંગરકું કરતા બહર;
 છંદ બના કહે અક્ષતુત તું પસ્તાવેગા,
 સખ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૪

રંગત છોટી ખ્યાલ ૨ જો.

મત ભુલ ગિસે આ જીસને દેહ બનાઈ;
 હરભજ હરભજ હરભજરે હર હર ભાઈ. ટેક.
 જીસખખત જનમ તે લીયા જગતમાં આયા,
 ગિસ ધડી તું જે નર મુંઠી બાંધે પાયા;
 હો ગયા બેહેમ કુચ ગાલ યા મીલકત લાયા,
 સખ લોક કહે દેખો ભગવાનકી ગાયા,
 ગિસ ભરમમે તુને સારી જરખ રચાઈ,
 હરભજ હરભજ હરભજરે હર હર ભાઈ. ૧
 સખભાઈબાંધ ચોર કુદુંમ કપીલા તેરા,
 હર બસર લગે કનેકું મેરા મેરા;
 બજવાઇ બધાઇ બાંટે લદુ પેરા,
 ખાલી મુંઠી દેખી દુઃખ હુવા ધણેરા;
 ગિસ ભરમમે ચતુરા ભુલ જાય ચતુરાઇ,
 હરભજ હરભજ હરભજરે હર હર ભાઈ. ૨
 કુચ કરની કરનર ઇસ દુનિયામે આકે,
 કયું ગર્ભ કરે એ કંચન કાયા પાકે;
 મનકું પસંદ કરનાયકું દુઓ રગાકે,
 નહી પીછે પ્રાણી રહેગાતું પસ્તાકે;
 મેં કહેતા હું કુચ તેરી સમજ મેં આઇ,
 હરભજ હરભજ હરભજરે હરહર ભાઈ. ૩
 નેકીકું છોડ મત બદીકા બજત ઉઠાના,
 કુચ એસા કર મઠ જાળે આનાબના;

ખ્યાલ ૧૦ મો રંગત કળોડાની.

ઓ ભગવાન હું છું દુઃખવાન ચરણ ધર કાન પ્રભુ તું
 મારી; શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી.
 મુજ વેરી મારો બાપ ના સમજ્યો આપ ખાંધી ભુક્ષ્યાપ
 કળેડું જોયું, કુલવંતા ધરનો વર જાણી મન મોહ્યું;
 મને પરણાવી ધરી પ્રીત ઊંડી જોઈ રીત બજો મુજ ચી-
 તજકે કેમ રોયું, મારું સુખ સૌ સંસારનું સર્વ બોયું;
 હું મનમાં ધરું શું વીર દુખે મુજ શીર આંખથી નીર વ-
 હે અપારી, શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી. ૧
 હું રૂપ રંગમાં ધણી નાનો મુજ ધણી જાડે અંચણી પ-
 તિને જોઈ; મારું ચરચર લાગે ચીત જાડે શું રોઈ;
 મારો સાહેલીનો સાથ હસે દીનરાત આશુવટતી વાત કરે
 સૌ કોઈ, તેથી હું ફરું જીવતી પણ જાણે મોઈ;
 હું ફરું છું ઠામેઠામ જાય મુજ હામ અરે હો રાગ મુને
 નવ ઠારી, શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી. ૨
 ગળ્યો મુજને નાનો પતી દુઃખ દે અતિ હવે શી ગતી
 માહરી થાશે, આ બાલકડાને સંગ જનમ કેમ જાશે;
 હું ભરજોબન છું નાર બડી ગુલજાર જોબનકી બાર કેમ
 જરવાશે, કામ અગ્નિ કરે દહન કેમ રહેવાશે;
 મેં પુર્વ કર્યો શાં પાપ તેથી દુઃખ તાપ પ્રભુ દુઃખ કાપ
 સર્વ ગત તારી; શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી. ૩
 હું ગધ ધણીને ઘેર મુકી પીયેર સુખની લહેર સેજ લે-
 વાને, સાસુ નણુદીના કડવા બોલ સહેવાને;
 રજની ગધ સ્વામી પાસે મજની આશે પામી બહુ ત્રાસે
 લાણું કહેવાને, મારો બાળો સ્વામી મળ્યો દુઃખ દેવાને;
 છંદ બનાકે અમરતલાલ તજો સહુ હાલ કન્યાનો કાળ વા-
 ત ચીત ધારી, શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી. ૪

ખ્યાલ ૧૧ મો રંગત છોટી.

તુંજકુ દેખ મેંને તનપર ખાખ રમાઈ,
 તેરે ઇસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ;
 તું કુવાના ઉપર રોજે બરતી પાણી,
 અહાં દેખ તુજે અખ એન નહોં દીલ બાણી;
 હમ કહે તે ખાત મેરે દીલકી ના ગાણી,
 તું અજબ હેં અંચળ નાર ખુખ સેલાણી;
 હમને તેરે વાસ્તે સારી જીંદગી ગુમાઈ,
 તેરે ઈસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ. ૧

આ કમાઈ પોતાં જીલીના મુજકું નારી,
 આ પ્યારી તુને મારી નેણ કટારી;
 સપનેમેં તેરી તસખીર આતીહેં પ્યારી,
 તેરે ગાલ ગુઝાગી લીંખુ દોહેં ભારી;
 કુચ તેરી સખીને તુંજકું ખોત બમાઈ,
 તેરે ઇસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ. ૨

સુંદર કહેતી બકબક ના કરો તુમ યારે,
 મેં તુમારી નારી તુંમ હો મેરે દિલદારે;
 કુઝાંકી સેજ ખીઝાઈ હેં ગુલખરે,
 આસક નારીનો ખુખ તરેહસેં ઠારે;
 આસકને ખુખ દીલ બરકે ઉસેં રમાઈ,
 તેરે ઇસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ. ૩

શીર મેવા મીઠાઈ પાન અતર મંગવાવે;
 આસક ઓર માસુક મીઠકર દોતું ખાવે;
 આસક માસુકકુ અપને દીલસેં આહવે;
 ના કહેને પર કુંચેપે હાય લગાવે;
 કહે આફલાતુન લાવની ઈસકકી ગાઈ,
 તેરે ઇસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ. ૪

ખ્યાલ. ૧૨ મો. રંગત ઓઠી.

એક પોછું બેઠ મીઠલસમેં ચાતુર શાના,
 બતલાવે જદ મેં જનું તુજકું દાના;
 એક નારી હમને દેખી હસ્ત હજારી,
 મથે મે લીંગા પાડમે પેહેની સારી;
 પેસાની ઉસકી ચલક રહી હે બારી,
 નાકુંકી બારી કાનમેં દેખો ડારી;
 આ જુદ નહીં હેં જનને ઉસકું જગાના,
 બતલાવે જદ મેં જનું તુજકું દાના. ૧

નારીને દેખો અપની દેહ શીંણુગારી,
 શીરપે ગગરી લે કુવેક ઉપર ઠારી;
 કરમેં માગર ખાંધેપે દોરતો દારી,
 આકાશ મારમે પાણી બરે પણીયારી;
 એ નારી બતાકે છંદ પીછે સેં ગાના,
 બતલાવે જદમેં જનું તુજકું દાના. ૨

એક નરનારીકા જોડા દેખા હે જન,
 બાવીસ કર ઓર બાવીસ ઉસકે કાન;
 બે ગીનતી ગાલ રખતે પાસે ચુલુવાન,
 બીન રાવણુ કહેતા હું સાહેર પેછાન;
 કીસમ કાનપર રહેતા બતલા ઠેકાના,
 બતલાવે જદ મેં જનું તુજકું દાના. ૩

એક નર ઇસ જુગમાં દેખ કપટ સેં આતા,
 એ બીના મુખસેં ઘોસ ચુંનકે ખાતા;
 એ નરકા કોણુસા પીતા બતા ઓર ગાતા,
 કહે લક્ષ્મણુદાસ મુરખ મનમેં ગભરાતા;
 મુણુ અદલાતુંનકા હેં તોરેકા બાના,
 બતલાવે જદમેં જનું તુજકું દાના. ૪

ગણપતિની સ્તુતિ વિષે.

રંગત તીલાણા.

ગણપત ગહારાજ રખ મેરી લાજ દંગલમે આજ કંઠે ખીરાજ;
 દોવીધાઆજ સુધરેગા કાજ સુખકે સમાજ શીરતાજતાજ; ટેક
 સુત લાજ લક્ષ હે દોતું ચક્ષ મોદીક બક્ષજકે વંદન;
 તેત્રીસ કરોડ રહે કરકુ જોડ એ બાવકુ છોડ ગીરજ નંદન.
 મુગદલકી ચાલ હે દ્રગ વીસાત્ર મેહેતાજ લાલ કેસર ચંદન,
 સુધયુધ સમાન કરતીહે ગ્યાન ધરતીહે ધ્યાન સુખ જો અંધન.
 ઉપવીધ ભોજંગ ઉદરકેસંગ યજ્ઞતે મૃદંગ નીત્યતાલસમાન,
 દો વીધા આજ સુધરેગા કાજ સુખકે સમાજ શીરતાજતાજ. ૧
 શંકરકેઅંગ સકંતીચરધંગ ખીનકીએસંગ ગણપતઆલે,
 ખુજ તનકામેલ સકંતીકુસેલ ગણપતરચેલ સકંતીઆલે.
 જ્ઞ બેઠોખાર રહોચોકીદાર નાઆવેદાર કોષ આ કાલે,
 કોષ મારે માર કરના પોકાર આવુંગીજહાર ધરમૃગછાલે.
 ગનકુસમજય સકંતીવાંનાય આજ્ઞકીસભાય નારધખીરાજ,
 દોવીધાઆજ સુધરેગા કાજ સુખકે સમાજ શીરતાજતાજ. ૨
 નારદહમેશ શંકરસેએસ સકંતીસેકલેશ એસાધારા,
 શંકરકીપાસ ગયે બ્રહ્મદાસ આતપનીરાસ યુપોકારા.
 સકંતીનેસુત કીયેમલકેમુત તુગખીનાપુત કીએસંસારા,
 શંકરકૂકાલ ગણપતદયાલ થા દ્રગખીસાલ ચકર મારા.
 શીશગએઆકાશ રચચંદ્રપાસ કેદીલમેક્ષાસ સકંતીસમાજ,
 દોવીધાઆજ સુધરેગાકાજ સુખકે સમાજ શીરતાજતાજ. ૩
 શંકરનેજન આપુતપ્રાણ હોગચઅજન દીલબરમાયા,
 કુંજરકેશોશ લાચતેદીશ કરદીયાઇશ છતરછાયા;
 શંકરચચન કરદીયાગન પ્રથમપુજન તેરાઆયા,
 ત્રીકડીખ્યાલ રંગમે ખીસાલ મેરીલમેદાલ કચકેગાયા.
 તોરેકાજાન ભગદુરસેતાન રખદેનીશાન અત્રતકીલાજ,
 દોવીધાઆજ સુધરેગાકાજસુખકે સમાજ શીરતાજ તાજ. ૪

ખ્યાલ હીંદોળાનો રંગત તીલાના.

તેરીઝ્યા ખુગી કીરતાર નંદગેર લીયો અવતાર હુવે વ્રીજમે-
જેજેકાર નંદગાવાકે કાન

રતનનીકે હીંદોળે આપ બેઠે બેઠે જુલે માતા જશોદા હીંચો-
ળે ધન ધન ભગવાન

જરીકી પહેનીકે ઘાતી શીરપે તેડી પાગ હાતી કંઠે મુગ-
તાફલ મોતી સનગાર ધરે

મોહનગાળા ને ઉતરી ગલુઅંધને સાંકરી હીરાકંઠી કાટધ-
રી ચલકાટ કરે

પહેર્યા હાથે વેઠ કડાં પહેંચી વીંટી ચુની જડયાં કાંને
કુંડલને ચોકડાં બેઠા નંદધરે.

કંચન કંદોરો કમર શીરપેચ શીરપર તીલક કપારે નટવર
નેન શુરગાં ભરે

ગલે ફુલનકો હાર અતર બહેકે વારગવાર હીંદોળે જુલે
કીરતાર હુવે ગ્યાન તીલાન.

રતનકે હીંદોળે આપ બેઠે બેઠે જુલે માતા જશોદા હીંચોળે
ધન ધન ભગવાન. ૧

નરગા બોયુથી કારતી મરદંગ દુનદુમી મદ ભરી ઢોલ જે-
રોને ખંજરી બોલે ગનનન,

પડગમ પીપુડી તેવાર વાગે વાખાં ગુલજાર રહે શારંગી
સતાર ગરજે સનનનન;

તંખુરાને ગઢીયાલ તુરે મોહરને જલ મછલી કાંશી વાગે
તાલ જાળે તનનનન,

સરનધને શીરોલી ગાળે મોરલી મધુર સ્વરે જાળે જાળે
ગને ગને સાળે ગાળે હનનનન;

કરતી અપહરા નચન પાય ઠમકે ગણુનન ગુગરા ગમકે
ગનનન હોતે ગ્યાન તાન,

રતનકે હીંદોળે આપ બેઠે બેઠે જુલે માતા જશોદા હીંચો-

જે ધન ધન ભગવાન.

૨

સાંગા સાંમી દો નાર ચગર ઢોળે તે વાર જમરખ હાંડી
હારોહાર ગલાશ દીપાવે,

ગાને દાદરો હુમરી બેરવી લે તાત્ર કરી ગાને રાગ છતરી
મનકુ બાવે;

નરનારીને બાલ દરશન કરવા જ્યાં ગોપાત્ર થતાં મનમે
ખુશાલ દોડ્યાં આવે,

ધકાધકી બહુ થાય નારી બાલક ચગદાય બીડતન અકન-
ડાય તોય ખુશ થાવે;

કાષ્ઠ તો માંખણ મીસરી લાવે કોઈ તો ગંગાજળ લેધ આવે
કાષ્ઠ તો મેવો ધરાવે ધરે પુરખ પુરાણ,

રતન હીંદોળે આપ બેઠે બેઠે જુલે માતા જશોદા હીંચોળે
ધન ધન ભગવાન.

૩

એશી તરેહ જુલે કાન હેધ રહેતા ગાન તાન જશોદાજી
કે મકાન દેખે નરનારી,

ત્યાંથી ઉતરી મોરાર ભોજન કરેલાં તૈયાર પછે આરોગે
કીરતાર અતિ ખુશકારી;

હીંદોળેકી લીલા લાવો બાંકી ધરનમે શુનાઓ છંદ કલગી
વારે ગાઓ ચીત વીચારી,

શુનો તુકનગીરકે ગ્યાન લક્ષમણદાસ હે ગુણવાન જનકુ
ગાયનકા તાન ભારી ભારી;

છંદ ગાને અમરતનાત્ર ફડમે તીલાનાકા ખમાલ છંદ બા-
નાવી રસાલ ડાકોર મીયાને,

રતનકે હીંદોળે આપ બેઠે બેઠે જુલે માતા જશોદા હીંચોળે
ધન ધન ભગવાન.

૪

ભોજન થાળ રંગત તીલાના.

પ્રભુ મોર મુગટ કે ધારી તેરી લીલા ભારી ભારી શુનો શા-

મને ગીરધારી મેરો ચીત ચરને;

આયે ગંગા જળશે નાયે અંગે પીતાંમ્બર લગાયે પેઠે જા-
જઠ પે આયે ભોજન કરને;

ચંદન કેશરકી ગોળી દુના હરીએ તન પર ચોળી ત્યાં કા-
ઢીતી રંગગોળી બેઠે આઈ,

ધર્યા કટોરા કટોરી મુક્યાં આખોરા આખોરી પ્યાલા પીત-
ળના રંગોળી મુક્યાં લાઈ;

યાગ કંચનકી તે ઠાગ જેમાં ચીત્રામણનાં કાગ બેઠા છે
જ્યાં સુંદીર શ્યામ ધરી હરખાઈ,

માતા જશોદા કહેલાને પાક અછે ખુગ્ગ બનાતે અંદર તે-
બના મેલાતે ગરબ ખુગ્ગ ગાંઠી;

રસોઈ સરસ સરસ બનાઈ પ્યારે મનકે અંદર ભાઈ પી-
રસે જશોદાજી માઈ દેખો ગીરધરને,

આયે ગંગા જલસે નાયે અંગે પીતાંમ્બર લગાએ બેઠે
જાજટ પે આયે ભોજન કરને. ૧

મોતી ચુરને કંઠાર ખુંદી લાડુ મોહનઠાર મગદન મગસકી
બહુ બહાર મુકે ખાજાં,

માલપુઆને ગેગર સુંદર લાગસી લેકર જલેખી દહી ચારી-
ભર દેખો ઝાઝાં.

શેટલીને પુરણ પોળી દુધપાકમાં આરોળી ગારી પુરીને ક-
ચોરી લાવે તાજાં,

ગુજાં સેવો લાડુ સારા સુતન્દ્રેણી શકરપારા ગાંઠીઆ છે
મીઠા ખારા કેસરી ખાજાં;

ખાસુદીને બરશી પુરી દુધ સાથે છે પરસુરી પીરસી ખાં-
ડમાં કરતુરી મુકે ગીરધરને,

આયે ગંગા જલસે નાયે અંગે પીતાંમ્બર લગાએ બેઠે જા-
જઠ પે આયે ભોજન કરને. ૧

ભાત કેસરી તૈયાર ગુજાખી છે તરૈવાર આદા ખારેકનો

આચાર કીનો જશોદાએ,

સકર શીરો પેડા જનન ગેગર બાટી પરમાન તલસાંકળી
વખાન ખુબ તળાએ;

ગલકાં વડાં વેગન સારાં પાનાં પોષનાં બજાયાં પ્યારાં ક-
ર્યાં રવધ્યાં છે ન્યારાં સગળનાએ,
તલી કાચલીઓ તેવાર તુવેર ફેરી સુંદર દાર લાવી મુકી
તેવાર ખુબ પીરસાએ;

ગોળપાપડી ખાનુ દુધ કપડથી છોંતું મોરબોને અથાનુ
મુક્યાં ગીરધરને,

આયે ગંગાજલસે નાયે અંગે પીતાંબર લગાયે બેડે બા-
જટ પે આયે ભોજન કરને. ૩

પુડા પાપડ બહુ આણ્યા તેલમાં તળ્યા વટાણા શાક તરેહ
તરેહના ધાના મુકે મૂખ આગે,

સારાં બનાવ્યાં પંડોળાં વાડકારેલાં ગીલોડાં પરવળ રતાળુ
સળેડાં દેખી દૂખ ભાગે.

રવધ્યાંનો સારાં તળીયાં બેડે તળીયતો શકરીયાં ગરચાં
સાટે નાંખ્યાં ગરીયાં અચરત લાગે,

વાણેર ગવારસીંગો સારી ચટણી તરેહ તરેહની ન્યારી સ્વા-
દ જીનકા બારી બારી ઓર અથાગે.

ભાત કમોદનો તે વાર કેશરીછેતરેહવાર મૂક્યાં ખુબ લાવીઆ
દાર ત્યાં ગીરધરને,

આયે ગંગા જલસે નાયે અંગે પીતાંબર લગાયે બેડે બાજ-
ટપે આયે ભોજન કરને. ૪

કરકે રસોઈ રસાન પીરસી માતાએ થાન ભોજન કરવા ગો-
પાન બેઠા જ્યારે,

જગતાં કરતાહે બખાણુ તેતો પૂરપ પૂરાન જમી ઉઠા ભગ-
વાન દેખો જ્યારે.

કાથો ચુનો ને સોપારી પાન ઇલાયચી છે સારી જાયણ જા-

વંત્રી વજાળી આપી તે વારે,
 મુખવાસ કીનો ગોપાળે પૂરણ કીધોછે થાલે ગ્યાન દીયા હુંગ-
 રલાલે કથે છંદ સારે.
 અમરતલાલે કેયાં ગ્યાન ઝવકે ઝરીઆની નીશાન તેરે પર-
 તાપે ભગવાન હરી રખ સરને,
 આયે ગંગાજલસે નાયે અંગે પીતાંગરલગાયે બેઠે બાજકપે
 આયે ભોજન કરને.

ખ્યાલ કુલાનો રંગતતીલાના.

દંડક દરમીઆન સાહેર કથના એસા ગ્યાન કહું કુલુકાળ-
 ધ્યાન આતુર ગુણવાન,

કુલું મેં ભગવાન બાસા હરીકા તું જન મૂરખ ઉસક પહે-
 ચાન ધર પ્રભુકા ધ્યાન—ટેક.

બેલેમે બીહારી દોનું મરવેમે ધીરધારી મોગરેમે મોરારી
 નંદ કે લાલા,

અંપેમે ચીત ચોર કદમ અંદર કીસોર અંબેલીમાં અકો-
 ર બનસીયાલા.

જુઝીમાં જુંગજીવન ગુલ ગોટામાં ગોવરધન કેવડેમાં કીસંદ
 નટવર બાલા,

ગુલાબમાં ગોપાળ મુધુ માલતીમાં હાલ બસે આપ નંદલા-
 લ કર પ્રતીપાલા.

ગુલદાવરીમાં ગોવીંદ રહે સદા આનંદ આતો જસોદાકે
 નંદ આપે ભગવાન,

કુલું મેં ભગવાન બાસા હરીકા તું જન મુરખ ઉસક પહે-
 ચાન ધર પ્રભુકા ધ્યાન.

નરવેમે નારાયણ પાયે કમલ મ્યાને કેસવરાયે કેતકીમે
 કનૈયા છાયે ગધુ ગન મ્યાને,

મારેમે પુરસોતમ પોયનેમે પરીબ્રમ ગુલતોરેમે ત્રીકમ

મગન મરતાને;

ચાંદની ચતૂર ભુજકુ પ્યારી ગુણદેમે વનગાળી જાંતકી
કલાહેગી ન્યારી સળ જગ જાણે,
જાસુમેં જગ રામ સાઈ આંદરહે સાંગ કીયે બંધુ કે કામ
કરકે જાને;

પાંદડીમેં પ્રીતમજી પ્યારે નરસીંગ હુ અવતારે જાણે હરણા
કુસકુ મારે ખડે જલવાન,
પુત્રમેં જાગવાન જાસા હરીકા તું જન મુરખ ઉસકુ પહે
ચાન ધર પ્રભુકા ધ્યાન. ૨

મોતીયેમાં મન મોહન તમરી મ્યાને તીમોવન ચલનમેં
સચ્ચીદાનંદ રખ કીરતારે,
કડેમેં કલ્યાન કદમ આંદર કેવળ જ્યાન સુણો જુઠ્ઠીમેં જસે
યાન ગાધવ પ્યારે;

સાતરમે રાગસુધર રખતી મ્યાને રઘુવર નરમેલીમેં હે
નટવર ખડે લલકારે,

જારેસરીમેં જીજ જાલા ગુણ સળદેમેં ગોપાલા જાણે નાગ
નાથા કાલા કાલા જ્યારે;

કસનારમેં કરનહાર તકતી મ્યાને પાયે જહાર જાસે કરે
જકંતધાર રામ જો ગુણવાન,

પુત્રમેં જાગવાન જાસા હરીકા તું જન મુરખ ઉસકુ પહે-
ચાન ધર પ્રભુકા ધ્યાન. ૩

સાહરે લે પુલુકા ખ્યાલ તેરા છંદ તોડા અગ ક્યું હુવા
પેમાત્ર સુન જાણી,

ગુરુ કહે રીસાત્ર છંદ કયે માણુકલાલ જાંદગી દેખ નીરાલી
ચાલ એસે ય્યાની;

ઝ્યાની સુનતે ખ્યાલ મેરા ચંગ ઉતાર જાના હેરા મુખડા
ઉતર ગયા હે તેરા હઠ મત જાની,

કહે લક્ષ્મણદાસ લલકાર કુંગરસીંગ હુવે તૈયાર બાદી જાગ

ફેડસે યાર ઉડ ગઈ સાની,
 બ્યાની આફલાતુન કે છંદ કીયા તુમકુ આંપર જાંધ તેરી
 ગતી હુધ ગંદ સુણતે બઈઆન,
 ફુલમેં ભગવાન જાસા હરીકા તુ જન મુરખ ઉસકુ પહે-
 ચાત ધર પ્રભુકા ધ્યાન. ૪

ખ્યાલ ફુલાનો રંગતતીલાના.

સુનો સુનો ગુની જન દીલસે કર લો મયન પ્રભુસે રખકે
 તન મન એસા ગાઓ,
 એક એક ફુલકા લો નામ આવે ઉસકે ઉપર રાગ સુનો
 ગાવન આ ઠામ તુમ દીખલાઓ—ટેક.
 ગોટેમે ગોવરધન ધારી ગલબેમે રહેતે ગીરધારી ગુલાબમે
 ગોચારી નંદકે લાલે,
 શુલ ગોટેમે ગોપી હર મોગરેમે મોરલીધર ગરવા મ્યાતે
 મોહ કર રહે ગોપાલે.
 મધુ માલતીમાં મોહન કેતકી માંહે કીસન કરેનામાં કૃપા
 નંદ રહે તે કાલે,
 લેહેર લેતે વીઠ્ઠલરામ કમલ કીરપા કે વીસરામ કદમે કરચા
 સાગર નામ દેખો વાલે.
 જુધમાં જુગજીવન લાલા કડામાં કરચાવાળા કેવડામાં કન-
 યા કાળા ઉનકુ ચાવો,
 એક એક ફુલકા લો તામ આવે ઉસકે ઉપર રામ સુણો
 ગાવન આ ઠામ તુમ દિખલાઓ. ૧
 ચંબેલીમાં સીત સોર તર મેલીમાં તંદ કીસોર સાથ રહે
 હરી ચક્રાર રહે મોરારી,
 જુઈમાં રહે જુગદીસ અગથીઆમાં રહે ઈસ અમનીમાં
 આનંદધીસ સરી ગીરધારી.
 શુલદાવદીમાં ગોપાળ જાએ જગત કે પાળ નરવા મ્યાતે

નંદુલાલ ઉનકી ગલીદારી,
સારી મેરે સુંદીર સ્યામ અગથીઆમાં આદીતરાગ ગોટા
મ્યાને ગોવીંદરાગ લીલા બારી.

જુઈમાં જુગજીવન લાલા કડામાં કડણા વાલા કેવડામાં કન
ઈઆ કાળા ઉનકુ ચાઓ;

એક એક પુત્રકાલો નાગ આવે ઉસકી ઉપર રાગ સુનો
ગાયન આ હામ તુમ દિખલાઓ. ૨

પોષનીમાં રહે પ્રીતમ તમરી મ્યાને હે ત્રીકમ ચંદનીએ
રહે મગન રહેને ભુધર,

હજરીમાં રહે હરી કાંટાસરીએ કૃપા કરી ચંદનીમાં પ્રીતમ
પ્યારી નંદ કે નટવર.

કૃષ્ણમાં કૃપાનાથ કરણે જો પ્રીતમ સાથ કદમેતો ભરી બા-
થ એસા ગીરધર,

ધારીઆમાં ધરણીધર સુરજ મુખીમાં સુંદર કડણામાં
ગંગેશ્વર જામુદીમાં જગકર.

જુઈમાં જુગજીવન લાલ કડામાં કુડણા વાલા કેવડામાં કન
ઈઆ કાલા ઉનકુ ચાઓ,

એક એક પુત્રકા લો નાગ આવે ઉસકી ઉપર રાગ સુનો
ગાયન આ હામ તુમ દેખલાઓ. ૩

લક્ષમનદાસ હે શીરદાર ગાતે પુલનમે કીરતાર રહેતે ડાકો
રમે યાર હુંડકે લાના,

ખ્યાલ તીજા નામે ગાઓ પુલન ઉપર જનાઓ હરીનાગ
સુનાઓ પીછે છંદ ગાના.

હુંગરમીંગ હે ગુનવાન ગાતે તોરેકા બ્યાન ખુગ ગાનેકા
તાન હે સુન સાના,

કથકે ડાકોરમે ખ્યાલે છંદ ગાને અમૃતલાલે રંગત કહેતે
કતગી વાલે મત ભગ જના;

જુઈમાં જુગજીવન લાલા કડામાં કડણા વાલા કેવડામાં ક-

નમ્યા કાલા ઉનકૂ ચાઓ,
એક એક કુલકાલો નાગ આવે ઉસકી ઉપર રામ સુને
ગાવન આ ઠાગ તુમ દેખ લાવો.

બોડાણા વિવે. રંગત. તીલાના.

ભક્તિ બોડાણાકી ભારી સીતર વરસ સેવા ધારી લાયે
ડાકોર મોરારી સરી ભગવાને,
ધર કે બોડાણાએ ધ્યાન, કીયા હરીસે પેહેચાન લાયે ડા-
કોર મકાન સગકો જાને. ટેક.

જમણા હાથમે તુળસી વાવી ધ્યાન હરીશે લગાઇ નીશ
દીન રહેચાઇ તનકે અંદર,

જન્ય દ્વારકાં મકાન કરે ગોગતીમાં અસ્નાન જપે પુરુષ પુ-
રાણુ અપકે મન ધર;

પોતે મંદીરમાં જન્ય દરશન કરી ખુશી થાય વારોવાર લા-
ગે પાય આતસ્કર કર,

તનસે ભક્તિ એશી લીધ રીતેર વરસ સેવા કીધ પ્રસ-
ન હુવે કૃપાનીધ બોડાણા પર;

જાની અપનો એ દારા હરીએ કરી દીલમે ખ્યાસ લાકે
મનમે ઉત્તાસ દીયા જરદાને,

ધરકે બોડાણાના એ ધ્યાન કીયા હરીસે પેહેચાન લાયે
ડાકોર મકાન સગકો જાને. ૧

બોડાણાકે હરી સાથ સુણો તમે દીનાનાથ કરો ડાકોર
પ્રખ્યાત તમો ગીરધારી,

પ્રભુ કહે ઠીક આવું પણુ કેવી રીતે જાઉ બોડાણા કે ગા-
ડી લાવુ હવે મોરારી;

આઇ બોડાણાએ ઘેર ગંગા જાઇને કહી પેર કરી ભગવા-
ને મેર સુનકો નારી,

ખુશ હોવે ભગવાન મેંને મંજે જરદાન ચલો ડાકોર મકાન

મેર કરી સારી;

ખોડાણાએ ગાડી લાઈ બાંધી સાંધી ઠીક બનાઈ મેઢીઆછે
બળદ ત્યાંછ નબળી નાંને,

ધરકે ખોડાણાએ ધ્યાન કીયા હરીસે પેહેયાન લાયે ડાકાર
૨ મકાન સબકો જાને. ૨

બળદ પે ગાડી લગાય રાજી રાજી હોકે જાય આયે દારકાં-
ની માંય ગોમતી તીરે,

કાળાઓ કરે મસ્કરી ખુલ નાંખે મુઠી બરી ખોડાણોતો જ-
પે હરી રાખી ધીરે,

પછી નીશા પડી જ્યારે બંધ મંદીર કીધાં દારે જાગતો
કીધો અપારે ત્યાં જાગીરે;

નીદ ખોડાણાને આઈ હરીને તો ચીંતા થઈ પછી જગા-
ડ્યો છે જામ ત્યાં રઘુવીરે,

હોજ ખોડાણા તૈયાર વેત્ર જોડી તેણી વાર હોકે ગાડી મો-
રાર સુતે ખોડાણે;

ધરકે ખોડાણાએ ધ્યાન કીયા હરીસે પેહેયાન લાયે ડાકાર
૩ મકાન સબકો જાને. ૩

પવન વેગે બેત્ર દોડાએ પત્રમે ડાકારમાં મેં આએ ખબર
ગંગા બાધને પાયે થાગ લેઈ આએ

કાળા હરકે મંદીર જાય નહીં દેખે જગરાય ખોડાણા કે પ-
૨ કોપાય સબકો ધાએ.

આયે ડાકાર અંદરે શોધ ઠાકારકી કરે આંસુ આંખ્યોથી
ઝરે હરી નહી પાએ.

પછી વિચાર એવો ધાયો પકડી ખોડાણાને માર્યો મરતાં
ખોલ્યો એ ઉગારો તમે રઘુરાએ.

પછી બોલ્યા કીશન તમે સુનો કાળા જન મુજ બરોબર
સુવરન લો ગુનવાને.

ધરકે ખોડાણાએ ધ્યાન કીયા હરીસે પેહેયાન લાયે ડાકાર

મકાન સગદો જાને.

૪

સવા વાલસે તોણાએ કામેકી આશા છોડાએ છત્તખત્ત કરકે
ભોલાએ એસે જાગવાને.

રાખી લાકડાની લાજ કરે એશો હરી કાજ રહે ડાકોર
મલરાજ કરકે થાને.

બોડાણાકુ કીમદીન મારે કીસદીન ડાકોર પધારે જટ કહે
તે કલગીવાસે ફટ કે મ્યાને.

ખ્યાન તોરાકા માંતે ગુરુ લક્ષ્મણદાસ ધરાતે ગુની હુંગર-
સીંગ કહેવાને બહે ગુણવાને.

કથકે માંતે અમરતજ્ઞાન ફડમે તીલ્લાનેકા ખ્યાલ ગેરા પાન
જે મોંતાલ રહે ડાકોર મ્યાને.

ધરકે બોડાણાએ ખ્યાન કીયા હરીસે પેહેયાન લાયે ડાકોર
મકાન સગદો જાને.

૫

ખ્યાલ કલગીનો જવાબ રંમત તીલાના.

રહેકે ગોઠૂતમે ગીરધારી ખેલ કરતે હે બનવારી જલ
બરને જતે નારી સખીયાં હલમલ;

મારે નેતુકી કટારી દેખકે સખીયાં મોંવે સારી દેખે દાંતા
કુએ ગારી કરતી ખતખત.

માથેમે ડાહુ ધુપેત જોડે કાપરેલકા તેજ રસ્તેમે કરતી જો
ખેત સગ જતી હે,

ખુગ સુંદર હારે પાત હસકા ગોરા દીસે ગાંલ દો નેન
ખીસે અનીયાત ખતખાતી હે;

કંઠ ખીખે કોયલ જેસા લોકુકે દેતી દીલાસા લેકે આના
યારો પૈસા ફોસલાતી હે,

કયાકુ હુ છાતીકી મેં બહાર ચૌમુલ લીંબુકે આકાર ચોલી
ખાંધી ખીચકે યાર મલકાતી હે;

મારે નેતુકા જો તીર નાંખે કલેબકુ ચીર નવ રહેવે જતમે

ધીર કરતી છત્ર યત્ર,

મારે નેતુકી કટારી દેખકે સખીયાં મોવે સારી દેખકે કાંના
કુઝે ગારી કરતી ખત્રખત્ર. ૧

પહેરીહે નાકુમે ગાલી ખેલી હોહુમે ખુખ લાલી ચત્રતી હ-
સતી સીમત ગાલી સખીયાં સગરી,
સુંદર શોભેછે કપાલ લોક સાંમે રહેવે ભાલ ચલતી નારી
નાખુક આત્ર શીરપે ગગરી;

જલ લરને કારન આતી દેખ કાનાકુ મલકાતી અપની
દેખલાનીહે છાતી દેખ રહે ટગરી,
કહાન લુટે એસા માલ કરદે સખીયાકુ ખેલાત્ર ના છોડે દેવે
ગાત્ર ક્યાં જય લગરી;

તોશન ક્યું કરતા નંદલાત્ર મૂળસેં દેવુંગી મેં ગાત્ર કહુગી
જસોદાછ કૂ હાત્ર જનજ ચલ ચલ,

મારે નેતુકી કટારી દેખકે સખીયાં મોવે સારી દેખકે કાંના
કુઝે ગારી કરતી ખત્રખત્ર. ૨

ખનસી ખનનાહે કાન સખીયાં હો જતી ખેભાન નીત કર
તાહે તોશન ખીજકે ખાસી,

ખીતાંખર પેહેરાહે ખેસ ખમા ઉપર સુંદર ખેસ મુગટમે મ-
થા નહી લેસ ડગલી ખાસી;

ગલે શોભે મોતનકો હાર કંઠે ગલુખંધહે સાર દસતુમે
વીંટી તુ ધાર કહો ક્યા રાશી,

માંગે જોખનકા દાન રસ્તા રોક ખડા હે કાન ક્યું કરતાહે
તોશન તું અવીનાશી;

માશી મારકે નીરધાર શાહ હોતા આની વાર નહી લાજ-
મ તુમકુ યાર ક્યું કરતા ખત્ર,

મારે નેતુકી કટારી દેખકે સખીયાં મોવે સારી દેખ કાંના
કુઝે ગારી કરતી ખત્રખત્ર. ૩

નારી ખુશ હો ગઇ હે ચાર કાનાસે કરકે લો પ્યાર દીલકી
કહેતીહે ખીયાર મીઝ ગયે ન્યારે,
તડપ રહેતા ઉસકા તન કાનાસે મીઝનેકા મન બહોત હોતી
ના પરસન પડ ગયે ન્યારે;

ગુરુ લક્ષમણદાસ ગુણવાન સાહર ફડમે તુ પહેચાન ગુપ્ત
ખાત રખી હે જ્યાન કર ખીયારે,
છંદ કાટા મેને હાલ મેરેસંગ હે હુંગરલાલ ડાકોર અંદર
મેં તતકાલ સુનો સખી પ્યારે;

છંદ કાટે આફલાતુન ગુપ્ત ભેદ રખાહે સુન ઝટ કહેદે ઉલુહ
ન અહોંસે ટકટલ,

મારે નેતુકી કટારી દેખકે સખીયા મોવે સારી દેખ કાનાકુઓ
ગારી કરતી ખલ ખલ. ૪

ખ્યાલ રંગત જુની.

ગ્વાજાના ના કહેતી એ કાનકા ઢંગ જના

જુગનાં તીર જલકુ જતી યાં ઘેર ખડાકાના—ટેક.

શીર મેરેપર ધરી સોનેકી ગગરી

ઘડા હાથમેં લેકે ચલી એહી છોડ નગરી

જાય પનઘટપર મીઝીઆઈ ગ્વાલ સઘરી

રહી કેડે સખ ગઇ અગાડી અમી પડી અતરી

કરને દેખી પાસઓ ખડા હોકે સાના

જુગનાં તીરે જલકુ જતી યાં ઘેરે ખડાકાના ૧

નેન મેરેમે મેં કાજલ જો લગાયા

પેહેના ગુલાખી સાલુ અંગે દાગીના જો સોહાયા

ઠમકતી જતી દેખ મુજકૂ લજ્યાયા

ઘેર લીઈ મેરેકૂ પીછે જો લીપટ પડને આયા

યાંસે જાનેકા નહીં જરા હે ઠેકાના

જુગનાં તીરે જલકુ જતી યાં ઘેરે ખડાકાના ૨

પીઝે ઝો કાના ઝો લીપટ પડા મુજકુ
 ફાટી ચોરી ગાત કષ્ટે કયા કહું રાખી તુજકુ
 મધુ બન અંદર ઘેરા જોઈને મુજકુ
 હુઈ મેંતો બેહાલ ઝો કાના ખુશ કરે દીલકુ
 મસ્તહે એસા ઝો નંદગેર નાના
 જુમનાં તીરે જલકુ જતી યાં ઘરે ખડાકાના ૩
 મધુ બન અંદર ચોરી ગગત એ ઉડાવને
 હુંડ હુંડકે ખ્યાલ હરીકા લલમનદાસ ગાને
 તુમકુ ચાતેહે ગુની હુંગરસીંગ ચહાને
 જે લીન પીયા કાશીયા સખત એ અદ્ભુતે બનાવે
 આકલાતુન કહેતા છંદરે તાનસેં ગાના
 જુમનાં તીરે જલકુ જતી યાં ઘરે ખડાકાના ૪

રાગ પ્રભાતી.

ભયો ભોર ઉઠો રધુરાધ; યું કહે જશો મનમાઈ. (૨૬)
 યુંયું યુંયું ચરીયાં જોલે, આલસ છોડ આંખો દે જોલે;
 માતા કહે મુખ ઘોલે, કુંવર દનાઈ. યું કહે. ૧
 ઉઠ કે કહાન ખડે અમનાકે, માત જશોગત કહે સમગનકે;
 માંખણ રોટી ખાકે, જાત તુગ લાઈ યું કહે. ૨
 ખાધ રોટી શીર કરલી ત્યારી, હાંક લેઈ ગઉવનકુ સારી;
 ખાંધે ધરી કગર તુકારી, ચલે બનમાંધ. યું કહે. ૩
 બનમે જાય હર ગઉઆં ચરાવે, લલમનદાસ સગકુ સમગન ;
 સાંજ પડે કે ધરકું આવે, અમૃતને કયમાઈ. યું કહે. ૪

રાગ ચાલતો.

ઉઠો સુંદર રમાગ પીહારી, હળ નરખત નર ચોર નારી;
 જોય જશોગત ખુવજ ગાઈએ, ભોર ભયો કેસે સમગનધએ;
 ઉઠ કર કીશ બહારકુ આઈએ કરો ગઉઆં સગ ત્યારી. ૧
 ભોર મુગઠ પીતાંખર ધારી ખાંધે કલમ ધરલી ન્યારી;

હાથ ખીચ લકડીયાં સારી, મોહન મોરારી. (છળ.) ૨
 લીઠકે ચણે ગઢ્યાં સંગલાલે, ગણે સોહે જેજંતી ગાણે;
 ગ્વાલ જાલ સળ સંગે ચાણે, ચણે જનવારી. (છળ.) ૩
 જાય ચરાવે જનમે ગઢ્યાં, જોસે હે જો કુવરકનઈયાં;
 સાંજ પડે કે ઘરકુ આપ્યાં, જો ગીરવરધારી. (છળ.) ૪
 જોસે હે જોનાં દુધારે લક્ષ્મણદાસ છંદ ખુળ લલકારે;
 કથ આશ્વાતુન કહે તોરે વાણે, જનકે જલીહારી. (છળ.) ૫

રાગ ચાલતો.

હે જશો ગતકુંવર કનાઇ, જાયો ભોર ગઢ્યાં ગમરાઈ; ટેક.
 મોર મુગટ છળ દેખત આલી, ખાંધે કામળ સોહે કાલી;
 ચાણે ગઢ્યાં સંગે હાલી જનમે જાઇ. (ભયો) ૧
 જનમાં જાય ગઢ્યાંકુ ચારે, સંગ સખા જનકે હે સારે;
 મુળ મોરલી ખુળ જગકારે, મોહે સળભાઈ. (ભયો) ૨
 જોશી ગહેગા અપરગપારે, ગહીં સખીયાંમે જેણે નારે;
 સાંજ પડે ઘર આવે ચારે, લીલા જતાઇ. (ભયો) ૩
 લીલા નહી કૂચ જરની જાણે, ત્રીન લોક સળહી ગુન ગાણે;
 ગુરુ લક્ષ્મણદાસ કહાણે, અમૃતને કથ ગાઈ. (ભયો) ૪

રાગ પ્રભાતી.

જાજ જન હરન સુળ દાયક, સખી ગુન લાયક. (ટક)
 એકદાન તકજો કાઈ ધાવે મુનીવર મુનીવર સખી ગુન ગાવે;
 ધ્યાન ચરણ મે ચીત લગાવે, હોય સૂખ સાયક. (સખી) ૧
 રટ સકલ જન નર આર નારી, ચત્ર ભુજની લીલા ભારી;
 ખીતા જનકે ત્રીપુરારી, ગીરી સુત પાયક. (સખી) ૨
 ઉગા પુતકી કરે જો સેવા, ઇલા રૂલ પાવે જો મેવા;
 જોસે હે જો દેવા, ઉમીયા જાયક. (સખી) ૩
 રીધી સીધી કરે એ દાતા, કર સગરણુસે સંકટ જાતા;
 લક્ષ્મણદાસ અસ્તુતી ગાતા, કત આશ્વાતુન ગાયક. (સખી) ૪

રાગ ચાલતો.

જે કોઈ એક દંત કુ ધાવે વીધન કટ જાવે. (ટક)

વીધન હરન હે જીસકો નાગ, તે પુજે હોવે વીશ્રામ;

દેખતે હે સૂખ ધામ, છળ દરસાવે. (વી૦) ૧

ગીરજનંદન ચાતી સુખકારી, શોભા બરની ન જાય તુગારી;

ચત્રભુજ હે તુગારા બારી, સખી ગુન ગાવે. (વી૦) ૨

સુંદર રૂપ દેખત મન મોહે, અરણ્ય કુસુમકી ગાલા સોહે;

રીઘ સીઘ કે દાતા ચોહે, અક્ષતગંધ ચડાવે. (વી૦) ૩

તેજરીસ કોટી સગરે બાઈ, ઇંદ્રાદીક પૂજે સવાધ;

લક્ષ્મીગનદાસને યયાં સૂનાઈ, અમૃત ચીત ચહાવે. (વી૦) ૪

રંગત લંગડી.

રટે અગરજો રાગ નાગતો, બવસાગરકે પાર પડે;

છુટે ફંદસે કળીના, ઉસકુ જગકા માર પડે.

કાયા કંચન હો જાવે, બસ રાગ નાગકે ગાનેસે,

ખટ શાસ્ત્રકા ભેદ મીઝ જાવે, નાગ સુનાનેસે;

ગ્યાન ધ્યાનમે સમજે બલાધ, મીલેનો સખી જગાનેસે,

નાગ ઉસીકા રટોતો મીઝે, એ હરેક જગાનેસે;

રાગ નાગ કે નીસે કીએસે, જલક બડી તલવાર પડે,

છુટે ફંદસે કળીના ઉસકુ જગકા માર પડે. ૧

રામ નામકા એસા મંત્ર શંકરને મુખમે ધારા,

જેર હલા હલ પીમયા અમૃત એ હોગએ સારા;

રામ નામકા પ્રતાપ હે એસા અસુર એ હરનાકુસ હારા,

ફેડ થંબકુ પ્રગટ હુવે આં હરનાકુસકુ મારા;

મહાબલી રાખનકે જોધે રાગ નાગસે પાર પડે,

છુટે ફંદસે કળીના ઉસકુ જગકા માર પડે. ૨

રાગ ચરનકી રજસે અહલ્યા તરી મહા ભંતાપ ગયા,

મુની ગડિતમકા દીઆયા જો ઊસકા કુલ શ્રાપ ગયા;

લાખુ પરવત તરે નીરમેં પાર સમુદ્ર આપ ગયા,
 ફરસુરાગકા તુટ ગયા ધનૂપ ઉતુકા આપ ગયા;
 જીવન મુક્તી સેજ ગણે એ નાગ કોઈ નર નાર પડે,
 છુટે ફંદસે કદીના ઉસકુ જગકા ગાર પડે. ૩
 પાપી તર જાતેહે પલ્લકમે રાગ નાગ ગુન ગાએથે,
 લક્ષ્મીનદાસકે ચંગ દસ નામી ખુબ જનાએથે;
 હુંગરસીંગ છંદ કહે મોરલીસા ગગન ભગ્નનમે પાએથે,
 ભોગીલાલકે નાયજી કલગીવાસે ચીકરાએથે;
 સુનકે સકુન આફઝાતુન કે સગ દૂશગન દેખ લાચાર પડે,
 છુટે ફંદસે કળીના ઉસકુ જગકા ગાર પડે. ૪

નરસિંહ મેહેતા વિશે.

જુનાગઢના બ્રાહ્મણ નરસિંહ ભગ્તીશ ઉસકૂ લગા તાને;
 જોર ન જાણે ફકત એક રાગ નાગકુ પરછાને. ટેક,
 મેહેતાજી મન કરે વિચાર ગારેતો અરે કરવું ખટ કર્મ,
 ઉના પાણી માંગ્યા બબીસે જરા ના સગજી મર્મ;
 ગુસા કર મેહેતાસે બોલી ક્યું હાથ બાગે ખોતેહો લર્મ,
 ઉદાસ હો ગયે સુગુકે જયન બાબીકા હુવે ગરમ.

સહેર.

સુન વચન બાબીકા મેહેતા દિલમાં હુએ ઉદાસજી,
 ઉઠકે ચલે અહોંસે એ જડ જંગલમાં કરદીએ વાસજી;
 ચલતે ચલતે ગયે જંગલમાં આવ્યા એક દેવલ પાસજી,
 ધ્યાન શંકરકા ધરે મુક્તીકી ચહાવે આસજી;
 સાત દીનકે અપવાસ હૂઆ એ વાત સખી આલમ જાણે,
 જોર ન જાણે ફકત એક રાગ નાગકૂ પહેચાને. ૧
 શંકર બોલે મહેતાજીસે આજ હુવા તમ પર પ્રસન્ન,
 ઈચ્છા મનમે હોયસો બોલ કહેકે દે દીયા દરશન;

કહે મહેતા શંકરકૂ રખો તમ પાસ સદા ચઢાવું દરસન,
મોક્ષ ગતી દો મીઠાદો જોર મુજે આપી કરસન.

સહેર.

નરસીંહ જોર શંકર ગયે બેઠેને લો ભગવાન જહાં,
વિશ્નુ કહે શંકરકૂ તુમ ક્યું લાયેહો ઉસકુ અહાં;
વરદાન નરસીંહકુ દીયા વિશ્નુને અગ દેખો તહાં,
કીશ દીન દીયે વરદાન ગયે મહાદેવજી મીત્ર ગયે કહાં;
આશ કરો મહેતાકી પુરી એસી મુખસે જોવા જાને,
જોર ન જાણે ફક્ત એક રાગ નામકૂ પહેચાને. ૨
પુશ હોજો મહેતાજી દીવમે દરશન હરીકે પાયાહે,
સરી કીશકે ચરનમે અપના શીશ નગાયાહે;
બગત બડાજો જનકે અપના મૂખસે જયન સુનાયાહે,
નરસીંહજીને દેખલો દરશન વિશ્નુકા પાયાહે.

સહેર.

મહેતાજી પુશ દીવસે બયે વરદાન પાયા ચારજી,
ગંગ ગંગ કહે મહેતાસે અગ તેરે ક્યાહે દરકારજી;
હમેશાં ગુણ ગાયા કરો દીવસે તો તુમ તતકારજી,
જોર બીડ પડે ઝટ આવુંગા મુજકૂ દીયો પોકારજી;
કામ હો ગયા મહેતાજીકા મીત્ર ગયા ઉસકુ ભગવાને,
જોર ન જાણે ફક્ત એક રાગ નામકૂ પહેચાને. ૩
પુશ હોકે મહેતાજી અપની બાબી પાસ તો આયેહે,
પાકમે પડકે એ મુક્તી મીઠી જયન સુનાયાહે;
શુકન કીયા કડવા તુને અમરત સામે ગુન પાયાહે,
તેરે જયનસે મેરેપર સરીકીશકી છાયાહે.

સહેર.

લક્ષ્મનદાસ ઉસ્તાદ મેરેહે બડે દૂશીઆરજી,
કળ નરસધને ધર તમ કહેદો તૂમ મુજકુ ચારજી;

અગદવાદમાં રહે જનાયા છંદ મેને સારજી,
જાનશે જોદેહે મેરે હુંગરસીંગ દોસદારજી;
આફઝાતુન છંદ જનાકે ગાવે છંદ કટા તેરા નાદાને,
ઝોર ન જાણે ફકત એક રાગ નાગકુ પહેયાને. ૪

નરસીંહ મેહેતાની હુડી રંગત લંગડી.

ખીજ ગંડગસે ચલકે આહાણુ ગીરનારકા તીરચવાસી,
આવ્યા જુનાગઢ હરીકા બાંત રહે મહેતા નરસાહી;
હુડા નગર પરવેશ આહાણુ શીકર કરે તીરચવાસી,
મુજ જાના દારકાં આગે કાળા લુટ દેવે ફાંસી;
રૂપીઆ હે દો હજાર મારે હુડી કરની હે ખાસી,
કોઇ શેઠ જતાદો ગરીબ આહાણુકી કરો કોઈ મત હાંસી.
સહેર.

નાગર સળ હમકે કહે આહાણુ ઈધર ક્યુ આપજી,
તહુડી વારંન નરસાઈ રહે તુમ ઈનકે દારે જાયજી;
રૂપીઆ પરખ દોઆ કરે હુડી લીજો લીજાયજી,
પૂજ કર આહાણુ ચલે નરસાહી કે દારે જાયજી.

દાદ રંગ.

નરસાહી મેતા હે બારી, હુડી કર દેઈગા સારી;
પ્રતીમતા હે નારી, નરસાહી કે મર કુત્ત હજારી;
આહાણુ કરે લાગારી, કરી ચલનેકી શુન ત્યારી;
મુજકુ દે ખરે બારી, હુડી કર ઘોજી હમારી.

ચાત.

નરસાહી જીરે આહાણુ કુ બોજન કરવાયા;
એ ચરણુ ઘોષ ચરણાગત શીશ લગાયા;
દેખકે હુડી આહાણુકુ વીદા કરવાયા;
જો પહોચ્યા દારકાં દરશન હરીકા પાયા;

રંગત લાલજી.

આહ્વાનુ હુંડતા શીરે, પુરીમે ક્યાં સાગળશા શેઠ,
 ક્યાં સાગળશા શેઠ લાલજી ક્યાં સાગળશા શેઠ;
 નરસાહીને હુડી લીખી, ના હુધ શેઠસે બેઠ,
 ના હુધ શેઠ સેં બેઠ, લાલજી ના હુઈ શેઠસે બેઠ;
 ખોટી હુડી લીખ દેધ મૂજદૂ, દેખ દગે હે પન્દેશી,
 આઘ્યા જીનાગઢ હરીકા, બાંત રહે ગહેતા નરસહી. ૧
 દ્વારકાં દરશનને જાતે, સાધુ નરસહી કે દ્વારે આન ખડે,
 ગકાન દેખકે સાધુજી, કમળા ખોલકે ઉતર પડે;
 ઈતનંમેં નરસહીજી આયે, સંતનકુ જાય ચરણમે પડે,
 કરપાષ રસોઈ સંતનકુ, લહુ પેડે દહીત અડે.

સહેર.

સાધુકી પંચથ પડી, ગહેતા નરસહી કે દ્વારજી,
 હરી હર કર લગે જગને, નરસહીકુ હીજા પોકારજી;
 સાધુ કૂ અદર દઈ જરી ઓર જરતારજી,
 ઓર કૂચકર સાધુ અલે આયે ગુર ગીરનારજી.

દાદરો.

હુંડા પુરી સારીજી, કરી ચક્કનેકી તૈયારીજી,
 તનમાં શીકર બારીજી, કરે દીવમાં લાચારીજી;
 આહ્વાનુ હે આકારીજી, દેતા નરસહીકુ ગારીજી,
 પીછે આયે ગીરનારીજી, મીલી જમાત સારીજી.



ચાલ.

આહ્વાનુ પૂછતા જમાત ક્યાંસે આધ,
 સગ સાધુ કહેતા આત્રી આહ્વાણે તાંઈ;
 એક જીનાગઢ નરસહીજી બક્ત સવાધ,
 ધગને તો હમારી રસોઈ ખુજ કરવાધ.

રંગત લાલજી.

મુનકે બચન સાધુકા, આહ્વાણ દીત્રમાં હુવા ઉદાશ,
 દીત્રમાં હુવા ઉદાસ લાલજી, દીત્રમાં હુવા ઉદાશ;
 જલદી દોડ જુનાગઢ આવ્યા, નરસહીજીકી પાસ,
 નરસહીજીકી પાસ લાલજી, નરસહીજીકી પાસ;
 ખોટી હુંડી લીખદઈ મુજકુ, રૂપીયાવિના મારે નહીં સરસી,
 આવ્યા જુનાગઢ હરીકા ભક્ત રહે મહેતા નરસહી;
 આહ્વાણ નરસહીકા હાથ પકડે મેતાજીપે લડનેકુ લગ્યા,
 મેં જાવુ રાજ્યમે તુજે કરવાકિ કેદ તેં દીઆ દગા;
 આહ્વાણ નરસહી ગયે રાજ્ય મે, કાગદારકુ દીઆ જગા,
 ખડા હાથ જોડકે ગરીબ આહ્વાણકા અહાં કોઈ નહીં સગા.

સહેર.

રાજા કહે આહ્વાણકુ નરસહીકુ ક્યું દેતા માગજી,
 શા કારણ લડનેગા કહે તૂં મારા હાલજી;
 હાથ જોડ આહ્વાણ કહે નરસહીસે મેરા માગજી,
 ખોટી હુંડી લીખ દેધ મુજકુ જગ આવ્યા મેં ચાલજી.

દાદરો.

રાજા નરસહીપર રહજી, નરસહી તું ખોલે જુલજી;
 ખડા તું હે ત્રાફૂટજી, લીઆ આહ્વાણકુ લુટજી
 નરસહી નહીં ખોલે જુલજી, રૂપીઆ સારે ગયે ખુટજી;
 ભગવત ઈનપેર રહજી, નરસહી ચલે ઉઠજી.

ચાલ.

રાજા કહેતા આહ્વાણકુ ઉઠ ક્યાં જાવે,
 નરસહીકી પાસ પુટી કોડી નહીં પાવે;
 ઓ ધરમાં જાય સંતનકી ધુમ લગાવે,
 લોકોકુ ઠગ ઠગ, સાધુકુ એહી જગાવે.

રંગત લાલજી.

સુણુકે જયન રાખકા, આલણુકી કગર ગધ હે જેઠ,
 કગર ગધ હે જેઠ લાલજી કગર ગધ હે જેઠ;
 વાંસે અગાડી મલ્યા બીડીમે, મીલ્યા સામળીઆ શેઠ,
 મીલ્યા સામળીઆ શેઠ લાલજી, મીલ્યા સામળીઆ શેઠ;
 જોડી હુંડી લીખ દીધ મુગકુ, દેખ ઠગે હે પરદેશી,
 આબ્યા જુનાગઢ હરીકા ભંત રહે મહંતા નરસહી;
 બહોત દીનુકા શીર ભટકતા, મૂજે ખજર લગીનાહે તારી,
 તુ પરખ લે રૂપીઆ, સેઠ સામળીએ હુંડી સીકારી;
 નરસહીજીએ મને મોકલ્યો, ના હુધ ભેટ તારી ગારી,
 નરસહીતો શેઠ હે હમાન, મેં હુ ઉનન અધીકારી.

સહુર.

આલણુ રૂપીઆ લે નરસહી કે કારે આયજી,
 ધન ધન હમારા ભાગ્ય હે, દરસન તુંગારા પાયજી;
 આલણુ કે સુન હાલ, ચલ રાખજી મીલન ધાયેજી;
 નાગર કરતે મસ્કરી, ચરણમે શીશ લગાયજી.

દાદરો.

આલણુ હાંસે ચાલ્યાજી, ગલેમેં પેહેરી માલાજી,
 મીલ્યા હે મેરઝીવાળાજી, ખ્યાલે તુમપર દાલાજી;
 ખ્યાલ નરસહીકા ચાલ્યાજી, કે ગાને તોરે વાલાજી,
 હુવા હે જોલ જાલાજી મેં દુશ્મનકે કાલાજી.

ચાલ.

કહે બેરોસીંગ જાદળીએ ખ્યાલ જનાતે,
 ગુર જુલગીર હુંડી નરસહીકી ગાતે;
 આ લક્ષ્મણદાસ ચંગ ઉપર તોરા જલાકાને,
 એ સુખલાલકે મીસરે મનકે બાને.

સમાપ્ત.

બુકશેલર કાશીરામ જેભાઈ (સહુણવાળા)

નાં પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો નીચે લખેલે

ઠેકાણેથી મળશે.

અમદાવાદમાં—બુકશેલર બાલાભાઈ નગીનદાસની દુકા-
નેથી ઠે. રીચીરાડ.

ડાકોર—બુકશેલર ત્રીભોવન રણછોડ પાસેથી.

ભાવનગર—બુકશેલર પાનાચંદ તેજી તથા પ્રાણજીવન હ-
રખજીની દુકાનેથી.

સુરત—બુકશેલર ત્રીભોવનદાસ ગોપાલદાસ પાસેથી.

વલસાડ—બુકશેલર દ્વારકાદાસ પરભુદાસ પાસેથી.

ભરૂચ—અમારી પોતાની દુકાનેથી તથા બુકશેલર શીવ-
લાલ જેલંચર તથા છોટાલાલ કેશવરામ તથા નંદ-
લાલ રેવાદત પાસેથી મળશે.

પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.

શીતાઆખ્યાન ૦-૧-૦ મહીમનસટીક ૦-૪-૦

સત્યનારણસટીકઆ.ર ૦-૧-૦ પટેલપોથી આ.ર ૦-૪-૦

મણીરત્ન ગાળા ૦-૧-૦ બ્રહ્મનિત્યકર્મ” ૩ ૦-૪-૦

ગુરૂગીતા સટીક ૦-૧-૦ સુકરભાસંવાદ” ૩ ૦-૧-૦

લવકુશ આખ્યાન ૦-૪-૦ તેરાનીલાવણીસં. ૦-૨-૦

હંટરકૃતહિંદના } મરૂચ જીજ્ઞાની ભુ.

ઈતિહાસનીનોટ } ૦-૧-૦ આટ્ટી ત્રીજી. ૦-૧-૩

આટ્ટી પીજી. }

ચંદ્રોક્તીકા ૦-૧-૧ માંતી પટેલનીયોગ્યતા ૦-૧-૧

બાજ ખેડાવાળ જાતીના } હપાયછે. રમુજી ગાયન સંમિલ
લગ્ન વ્યવહારનો તકતો. } હપાય છે.

ઉપરના પુસ્તકો સંબંધી કાગળ પત્રનો વ્યવહાર ની-
ચે સહી કરનારના શીરનામે પોસ્ટપેડ પત્રથી રાખવો.

મેહુતા, કાશીરામ જેભાઈ (સહુણવાળા).

બુકશેલર એન્ડ પબ્લીશર ભરૂચ.

